

UNICEFin Maailman lasten tila -raportti 2024: Tulevaisuuden lapsuus – kurotaanko oppimisen kuilua umpeen?

UNICEFin ohjelmajohtaja
Inka Hetemäki

Maailman lasten tila 2024 -raportti *The Future of Childhood in a Changing World* "ennustaa"

Miten kolme suurta megatrendiä

- maailman väestörakenteen muutos
- ilmasto- ja ympäristökriisit
- uudet teknologiat

vaikuttavat lasten elämään vuoteen 2050 mennessä ja sen jälkeen –
täällä tänään fokuksessa oppiminen

Väestörakenteen muutos

- 2050-luvulla maailmassa on suunnilleen yhtä paljon lapsia kuin nykyään, noin 2,3 miljardia.
  - Vaikka lapsiväestön osuus pysyy korkeana Afrikassa, ennustetaan osuuden sielläkin laskevan nykyisestä 50 prosentista 40 prosenttiin
  - Länsi-Euroopassa lapsiväestön osuuden ennustetaan tippuvan alle 17 prosenttiin nykyisestä n. 20 prosentista
  - 60 prosenttia lapsista tulee asumaan kaupungeissa, kun osuus 2000-luvulla oli 44 prosenttia.
  - Matalan tulotason maissa asuvien lasten osuus lapsiväestöstä jopa yli tuplaantuu 2050 mennessä verrattuna vuoteen 2000, keskittyen Etelä-Aasiaan ja Saharan eteläpuoliseen Afrikaan
  - Noin miljardi lasta - lähes puolet kaikista lapsista – asuu jo nyt maissa, joissa ilmasto- ja ympäristöriskien riski on suuri
  - Konfliktiriskialueilla asuvien lasten määrä ennustetaan vähenevän maailmanlaajuisesti 833 miljoonasta 622 miljoonaan vuoteen 2050. Mutta tietyissä konfliktiriskimaissa Afrikassa lasten määrä kasvaa jyrkästi.
- **Yhä useampi lapsi tulee asumaan matalan tulotason maissa, joissa lapsen perustarpeisiin, kuten laadukkaaseen koulutukseen, ei pystytä vastaamaan**

Koulunkäynti etenee, mutta meillä on enemmän ei-oppivia lapsia koulussa kuin koulun ulkopuolella

- Lapset ovat yhä koulutetumpia. Lähes 96 prosentilla maailman lapsista odotetaan olevan vähintään peruskoulutus 2050-luvulla, kun vastaava luku 2000-luvulla on 80 prosenttia
- Vähintään toisen asteen koulutuksen saaneiden lasten osuus nousee 77 prosenttiin 2000-luvun 40 prosentista
- Mutta kouluun pääsy ei auta, jos lapset eivät siellä opi
- Maailmassa noin 600 miljoonaa lasta eivät ole saavuttanut minitasoa lukemisessa ja matematiikassa, vaikka heistä 2/3 osaa on koulussa

Opettajapula ja epätasa-arvo

- Koulutuksen laadun uhkana matalan tulotason maissa on opettajapula; pelkästään Afrikka tarvitsee 31 miljoonaa opettajaa lisää 2050-luvulle mennessä päästäkseen opettaja-oppilassuhteessa samaan kuin korkean tulotason maat
- Maailmassa on kokonaisuudessaan arviolta 44 miljoonan opettajan vaje
- Saharan eteläpuolisessa Afrikassa myös sukupuolten eriarvoisuus jatkuu, kun maailmanlaajuisesti tämä ero tasoittuu kohti vuotta 2050
- Digitaalisten oppimisvälineiden on uskottu kurovan opettajapulaa ja oppimisen kuilua umpeen, mutta jo lähtökohta on haastava: vain 26 prosentilla ihmisistä matalan tulotason maissa on tänä päivänä internetyhteys, kun korkean tulotason maissa yhteys on yli 95 prosentilla
  - Esteenä ovat paitsi teknologian saatavuus ja sopivuus, myös sosioekonominen asema, kielitaito ja sukupuoli
- Nuoruusiässä tyttöjen ja poikien koulunkäynnissä jyrkkä ero: lähes yksi neljästä 15–19-vuotiaasta tytöstä maailmanlaajuisesti ei ole koulussa, työssä tai koulutuksessa verrattuna yhteen kymmenestä pojasta
  - Nämä erot maksavat maille miljardeja dollareita menetettynä elinikäisenä tuottavuutena ja tuloina, kun alle 2 dollaria päivässä sijoitettuna tyttöjen toisen asteen koulutukseen voisi tuottaa maan talouskasvulle jopa 10 prosentin tuoton

Dumisa Primary School, Chipata District, Zambia

Koulutus on pääoma - avain lasten, yhteiskunnan ja maailman tulevaisuuteen - jota ei voida ottaa ihmiseltä pois

- Väestörakenteen muutokseen pitää tarttua heti ja ennakoivasti, ja investoida koulutukseen siellä missä lapset ovat – tarve Saharan eteläpuolisessa Afrikassa on vain kasvanut
- Lisää opettajia, ja parempaa opettajan koulutusta
- Koulutuksen tasa-arvoistamiseen tulee investoida
- Oppimisympäristöjä pitää kehittää lapsiystävällisemmäksi ja oppimista tukevimmaksi
- Äidinkielen opetukseen tulee investoida ja sillä ei tule politikoida
- Teknologian saatavuus on oltava tasapuolisempaa ja lapsille turvallista

Jokaiselle lapselle koulutus